

Téma č. 7:

Základní práva a svobody

1. Objasněte význam pojmů nezadatelná, nezrušitelná, nezcizitelná a nepromlčitelná základní práva a svobody podle čl. 1 Listiny. Demonstrujte své závěry na čl. 10 odst. 1, čl. 20 a čl. 26.
2. Pokuste se vyložit rozdíly v použití pojmů "lidská práva a základní svobody", "základní lidská práva a svobody", "základní práva a svobody", "hospodářská, sociální a kulturní práva", „občanská práva“ a "politická práva" na základě Listiny, Úmluvy (sdělení č. 209/1992 Sb.) a Paktů (vyhláška č. 120/1976 Sb.).
3. Jaký je právní rozdíl mezi „právem“ a „svobodou“.
4. Vyložte pojem "jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné" používaný Listinou. Uveďte příklady možného použití a srovnajte s úpravou ve vybraném zákoně.
5. Zhodnoťte význam čl. 2 odst. 3 Listiny a pokuste se najít právní předpisy, které toto ustanovení konkrétně respektují.
6. Mohou platit ustanovení Listiny i pro právnické osoby? Proč ano a proč ne? Proveďte rozbor právní úpravy, zaujměte stanoviska a navrhněte možná řešení.
7. Lze vztáhnout ustanovení čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR i na právnické osoby a cizince? Proveďte rozbor právní úpravy, zaujměte stanoviska a navrhněte možná řešení.
8. Je v každém ustanovení LZPS obsaženo nějaké základní právo nebo svoboda?
9. Vyjmenujte základní složky dogmatiky základních práv a svobod.
10. Pokuste se v Listině najít příklad obecného ustanovení a speciálních ustanovení, které na něj navazují.
11. Najděte příklady konkurujících a kolidujících základních práv a svobod.
12. Jaké právní subjekty vystupují v případě čl. 6 odst. 1 LZPS.
13. Je vhodné zavést právo na smrt? Nebo je již v našem právním řádu obsaženo? Proveďte rozbor právní úpravy, zaujměte stanoviska a navrhněte možná řešení.
14. Posuďte právní stránku cizineckého režimu (práva) v ČR. Jedná se o režim národní, zvláštní nebo nejvyšších výhod? Proveďte rozbor právní úpravy, zaujměte stanoviska a navrhněte možná řešení.
15. Čl. 32 odst. 4 Listiny stanoví, že "rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona". Znamená to, že o rození dětí má právo rozhodovat i otec? Proveďte rozbor právní úpravy, zaujměte stanoviska a navrhněte možná řešení.
16. Čl. 6 odst. 1 Listiny byl navržen na změnu formulací "každý má právo se narodit". Změnilo by se něco v dosavadní úpravě? Proveďte rozbor právní úpravy, zaujměte stanoviska a navrhněte možná řešení.
17. Je možné dát dítěti libovolné jméno? Posuďte z hlediska práva na jméno v našem právním řádu. Jaké prostředky ochrany zde existují?
18. Ve své ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu se majitel rodinného domku bránil proti rozhodnutí krajského soudu, který potvrdil platnost nájemní smlouvy s nájemníkem v tomto domku. Majitel poukazoval na to, že v domku jsou pouze jedna kamna ústředního

topení, ve kterých topí jen on a proti své vůli i nájemníkovi, který odmítá platit zvýšené náklady vytápění. Poukázal přitom na to, že tak vlastně koná nucenou práci, čímž rozhodnutí soudu odporuje čl. 9 Listiny. Posuďte, zda je odůvodnění stížnosti oprávněné.

19. Jaroslav Frajer pořádal ve svém bytě večírek. Jeho přítelkyně si tam chtěla přivést svého romského přítele. Pan Frajer jí však sdělil, že to nepřípadá do úvahy a že žádní " *negři a židi*" nemají v jeho bytě co pohledávat. Došlo tím k diskriminaci a je zde nějaký prostředek k ochraně základního práva? Byla by jiná situace, kdyby byl pan Frajer majitelem restaurace?
20. Bydlíte vedle kostela, kde byly nainstalovány nové zvony. Ty odbíjejí každou hodinu a čtvrt hodinu, zvoní na mši, „umíráček“, při mších. Posuďte všechny možné aspekty této skutečnosti.